

Г.М. Боднарчук
М.М. Тимочків

ВИХОВНІ ГОДИНИ

7 КЛАС

На допомогу класному керівнику

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН
2004

ББК 74.200.58
Б75

Рецензент:
кандидат педагогічних наук
Л.М. Златів

Боднарчук Г.М., Тимочків М.М.

Б75 Виховні години. 7 клас: На допомогу класному керівнику. —
Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. — 72 с.
ISBN 966-692-476-5

Посібник містить сценарії, розробки виховних заходів та матеріали для батьківських зборів, створених з урахуванням вікових особливостей підлітків.
Для класних керівників сьомих класів.

ББК 74.200.58

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 966-692-476-5

© Боднарчук Г.М., Тимочків М.М., 2004
© Навчальна книга – Богдан,
макет, художнє оформлення, 2004

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Цей посібник — третій із серії “На допомогу класному керівнику” (у першому і другому було запропоновано зразки виховних годин та батьківських зборів для керівників п’ятих та шостих класів). Як і в двох попередніх, головна мета — виховання учнів на засадах християнської та загальнолюдської моралі, української національної етнопедагогіки. Враховуючи складності вікової психології дітей, що перебувають на етапі переходу від отрочтва до ранньої юності, автори зосереджують головну увагу на проблемах морально-етичного, правового, естетичного виховання, пропонують способи педагогічного керівництва самовихованням учнів.

Класний керівник семикласників знайде для себе старанно продумані зразки виховних годин, сценарії свят, конкурсів, матеріали для проведення тематичних батьківських зборів.

1. УКРАЇНА — МІЙ РІДНИЙ ДІМ

Мета. Зміцнювати патріотичні почуття учнів, спрямовувати духовний розвиток.

1. Вступне слово учителя.

Дорогі діти! Ось і ще одні веселі канікули пролетіли на крилах теплого і ласкавого літа. І знову вересень, і шкільний дзвоник кличе вас до праці. Кожен наступний клас — це новий щабель вашого фізичного, розумового і морального зростання, яке не відбувається само собою, для цього потрібна праця мускулів, розуму, серця. Тож вітаючи вас, уже семикласників, із початком навчального року, я щиро бажаю, щоб ця праця не була для вас примусовою, хай вона приносить вам радість і хороші результати. У цьому допоможе усвідомлення високої мети, заради якої ви ходите в школу. Стати справжньою людиною, особистістю, — ось ваша головна ціль. До неї ви йдете не один рік, крок за кроком і на кожній вищій сходинці все більше усвідомлюєте у чому суть справді людського. І що цікаво: чим більше людина знає й розуміє, тим більше питань ставить перед нею життя, тим вищий ідеал особистості, тим вимогливіша вона до себе.

Мине ще один рік — і ви станете на порозі юності, найпрекраснішої пори в житті людини. Якими ви вступите у цей чарівний світ, залежить від вас самих, від того, як успішно будете формувати своє “я”, вибудовувати храм своєї душі.

Нагадаю те, про що ми не раз говорили у попередніх класах: основним вихователем кожного з вас будете ви самі, адже без самовиховання неможливе втілення у життя високих ідеалів.

У нас ще буде багато серйозних роздумів і розмов про ці ідеали. Сьогодні ж зупинимось на найважливішому з них. Цей ідеал багатьма людьми сьогодні потоптаний, знехтуваний, багато в ньому зневірились; немало й таких, у кого його, на жаль, і не було. Йдеться про патріотизм, любов до Батьківщини, — глибоку, щиру, не на словах, а на ділі.

Поняття Батьківщини росте разом з вами, збагачується новим, усе глибшим змістом. Нещодавно для вас обмежувалось рідною хатою, де вперше пізнали любов та опіку мами і тата, ласку бабусі, мудрість дідуса, тепло родини. Проминуло раннє дитинство — і вже стежинка від хати повела вас до школи. Саме тут відкрили для себе, що ви не просто діти своїх батьків, а ще й українці, а Батьківщина наша — Україна, велика і прекрасна. Вам розповідала про неї перша вчителька. На уроках ви співали пісні й декламували вірші, знайомились з державною символікою, знаходили на карті її ріки, міста і гори, засвоювали мову, звичаї і традиції, читали оповідання з історії. Читаючи книги про минуле, ви захоплювались героїзмом і звитягою справжніх синів Батьківщини, якими уславлена кожна епоха: і княжа доба, і козацька, віки неволі і часи визвольних змагань. Та чим дорослішаєте ви, тим все більше здатні аналізувати минуле й сучасне.

Чи не виникало у вас запитання, — чому доля нашого народу така трагічна? Прогорнімо сторінки історії — від найдавніших до новітніх часів. Чому не витримала татаро-монгольського іґа Руська держава? Вистояла б вона, якби була монолітною, єдиною! Та річ у тому, що вона розпалась на окремі князівства ще до нашестя татаро-монголів. А удільні князі дбали не про єдність і могутність держави Руської, вони воювали між собою за землі, за владу.

Вже князі на поганих не ходять походами.
Каже брат братові: “Се моє і те моє теж.”

.....
Розлилось горе по Русі наругою
І печаль нещадна русів мучила,
І князі кували чвари гострі,
А погані дикі в ту злощасну пору
Йшли на Русь і били всіх гуртом і вроздріб,
І данину брали...

(Зі “Слова про похід Ігорів” у перекладі Івана Світличного.)

Русь, ослаблена міжусобицями, упала під навалюю хижих ординців.

Проглянемо сторінку з історії доби козацької. Якби всі полки пішли за гетьманом Іваном Мазепою, визволив би він Україну від московського поневолення. Проте зрадники допомогли ворогам і перемогли московити. Руїнами, кров’ю й пожежами, палями й шибеницями вибивали дух українства, усе загарбали й навіть назву нашу — Русь — присвоїли собі.

Для чого ми згадуємо про це сьогодні? Щоб осудити зрадників чи тих, які стояли осторонь, дбаючи про себе в той час, як треба було одноставно стати на захист волі Вітчизни? Ні. Своєю зрадою вони вже зганьблені навіки, і судитиме їх Найвищий Суддя, як і всіх нас, минулих, сучасних і майбутніх. Але історію потрібно знати й не повторювати помилок предків.

Щоб зберегти дім свій — треба бути господарем, щоб мати Україну — треба бути українцями. Не малоросами, не хохлами, а українцями — синами і дочками України.

II. Учні — декламатори.

1-й: Земле рідна! Мозок мій світліє,
І душа ніжнішою стає,
Як твої сподіванки і мрії
У життя вливаються моє.

Я живу тобою і для тебе,
Вийшов з тебе, в тебе перейду,
Під твоїм високочолим небом
Гартував я душу молоду.

Хто тебе любов'ю обікраде,
 Хто тебе в турботах обмине —
 Хай того земне тяжіння зрадить
 І з прокляттям безвість проковтне!

(В. Симоненко.)

2-й: Україно, Україно,
 Нене моя, нене,
 Як забуду тебе, рідна, —
 Й ти забудь про мене.

Як буде мені дорожче
 Що від тебе, нене, —
 Проклини мене, о рідна,
 І забудь про мене!

(Уляна Кравченко.)

3-й: І яку я не вибрав би путь,
 І яка б не пробіла година —
 Всі дороги до тебе ведуть:
 Ти на світі у мене єдина.

Через гори, за ріки, моря
 Усміхається вечір погідно,
 І встає Кобзарева зоря
 Над тобою, моя Україно.

4-й: Любіть Україну, як сонце, любіть,
 Як вітер, і трави, і води...
 В годину щасливу і в радості мить,
 Любіть у годину негоди.

Любіть Україну у сні й наяву,
 вишневу свою Україну,
 красу її вічно живу і нову,
 і мову її солов'їну.

5-й: Юначе! Хай для неї твій сміх
 і сльози, і все до загину...
 Не можна любити народів других,
 коли ти не любиш Вкраїну!
 Дівчино! Як небо її голубе,
 Люби її кожну хвилину.

Коханий любить не захоче тебе,
коли ти не любиш Україну...
Любїть у трудї, у коханнї, в бою,
як пїсню, що лине зорею...
Всім серцем любїть Україну свою —
ї вїчні ми будемо з нею.

III. Виконується пїсня “Синові” на сл. В. Симоненка.

...Виростеш ти, сину, вирушиш в дорогу,
Виростуть з тобою приспанї тривоги...

Можна вибрать друга і по духу брата,
Та не можна рїдну матїр вибирати.

За тобою завше будуть мандрувати
Очі материнські і бїлява хата.

І якщо впадеш ти на чужому полї,
Прийдуть з України верби і тополї.

Стануть над тобою, листям затрїпочуть,
Тугою прощення душу залоскочуть.

Можна все на свїтї вибирати, сину,
Вибрати не можна тїльки Батьківщину.

IV. Заключне слово учителя.

У кожного з нас є рїдна хата.

Подумайте, скїльки потрїбно працї, щоб утримувати в домї порядок і лад, щоб було в ньому чисто й затишно, щоб жилось заможно.

Україна — наш спїльний дїм. Тож маємо дбати всї, щоб були в нїй добробут і лад, мир і злагода, вїчна краса. Усї ми повиннї усвідомити: своє, рїдне — не тїльки хата й подвір'я, а й вулиця, село чи мїсто, де ти живеш, лїс і рїчка, степ і море. Якби кожен це пам'ятав, — чи були б засмїченї лїсосмуги, ниви і шляхи, отруєнї водоймища, понївеченї насадження, понїщенї святинї?

Україна з надїєю дивиться в завтрашнїй день, чекає на вас, завтрашнїх господарїв життя. Ви потрїбнї їй мудрї, умїлї, дбайливї і людянї. Тож попри всї щоденнї турботи пам'ятайте про головне — вибудовуйте храм своєї душі, формуйте себе як Людину, яку сотворив Господь подїбною собї.

Приступаємо до навчального року — нового етапу нашої працї. В українцїв, як і всїх християн, є добра традицїя: новий день починати молитвою. Отож започаткуймо так новий навчальний рїк. Помолїмось до Всевишнього, до Матерї